

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojciechowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 20 sołectw, w których zamieszkuje 4 308 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Szymon Sidor.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/39/90 Gminnej Rady Narodowej w Wojciechowicach z dnia 2 marca 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach.

Ośrodek posiada własny REGON 830334939 i NIP 863-137-28-44.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach jest Pani Dominika Kędziora, a od 1 sierpnia 2014 r. p.o. Kierownika Ośrodka została Pani Teresa Łukawska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XXX/203/2013 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 12 czerwca 2013r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach. Statut posiada aktualne na dzień uchwalenia publikatory ustaw, które następnie uległy zmianie. W przypadku aktualizacji Statutu należy dostosować publikatory oraz dodać zadania realizowane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2010 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 27.12.2012 r. Zmiany do regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 3/2013 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 8 lipca 2013 r. Zmiany dotyczyły § 4 i 8 tj. zwiększenia etatowego dla głównego księgowego oraz zmiany nazwy stanowiska pracy ds. świadczeń rodzinnych;

Uchwałą Nr XXXVI/232/2014 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania

nieodpłatnie pomocy w postaci świadczenia rzeczowego i pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz dożywiania dla dzieci objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Zarządzenie Nr 2/2014 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie ustalenia kwoty pomocy w postaci świadczenia pieniężnego i świadczenia rzeczowego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2014 rok;

Uchwałę Nr XIX/809/04 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 27 października 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;

Zarządzenie Wójta Gminy Wojciechowice Nr 120.132.2013 z dnia 2.09.2013 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej;

Zarządzenie Wójta Gminy Wojciechowice Nr 0050.351.2014r. z dnia 30 lipca 2014 r. dla p.o. Kierownika OPS w Wojciechowicach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 857/2014 z dnia 9 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 858/2014 z dnia 9 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę

Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej* pod poz. 7/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 10 – 12 września 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Główna siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach mieści się w samodzielnym budynku będącym własnością Urzędu Gminy, tel. 15 861-40-32.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje dwa pomieszczenia usytuowane na parterze w w/w budynku oraz jedno w budynku Urzędu Gminy, gdzie znajduje się stanowisko pracownika ds. świadczeń rodzinnych i asystenta rodziny. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. W jednym pokoju pracuje trzech pracowników socjalnych (na dzień kontroli – dwóch pracowników socjalnych i stażysta) oraz księgową.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Filii Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W dniu kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojciechowicach zatrudnione na umowę o pracę były 4 osoby pracujące bezpośrednio w obszarze pomocy społecznej: kierownik (przebywający na zwolnieniu lekarskim) i 3 pracowników socjalnych – z tym, że 1 pracownik pełni obowiązki kierownika.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Natomiast ustalono, że starszy pracownik socjalny pełniący obowiązki Kierownika nie ma specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 308/2 = 2\ 154$ osób

W dniach kontroli jeden pracownik socjalny pełni obowiązki Kierownika Ośrodka, dlatego miernik wyliczony został w oparciu o 2 pracowników socjalnych.

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 154 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez p.o. Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 30 osób, z czego 22 to osoby samotne. Za 27 osób Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8122/17/12 i zmiana wysokości świadczenia OPS:8122/20/12; OPS:8122/3/14; OPS:8122/28/13; OPS:8122/30/13; OPS:8122/26/12; OPS:8122/14/14; OPS:8122/1/14; OPS:8122/28/12; OPS:8122/17/13; OPS:8122/10/14; OPS:8122/11/14; OPS:8122/31/13.

Dokumentacja prowadzona jest w tezkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają rodzinny wywiad środowiskowy lub jego aktualizację, kopię orzeczenia o niepełnosprawności, oświadczenie o nie pobieraniu świadczeń z ZUS czy KRUS, oświadczenie o dochodach, oświadczenie o braku gospodarstwa rolnego. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem przeprowadzono aktualizacje wywiadu środowiskowego i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty konieczne do podjęcia decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka lub p.o. Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Natomiast w kilku decyzjach przytoczono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek w podstawie przywołuje art. 130 § 4 k.p.a. Zdaniem kontrolujących decyzjom powinien być nadawany rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były przesyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienti odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez p.o. Kierownika OPS wynika, iż w roku 2014 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano 25 osobom. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 10 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8123/9/14; OPS:8123/3/14; OPS:8123/19/14; OPS:8123/26/14; OPS:8123/8/14;
OPS:8121/104/14; OPS:8121/40/14; OPS:8123/13/14; OPS:8123/4/14; OPS:8123/5/14;
OPS:8123/1/14.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się oświadczenia o dochodach, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych, kopie faktur za zakup leków.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka lub p.o. Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W kilku decyzjach wskazano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego. W sentencji decyzji Ośrodek nie podawał powodu, z jakiego przyznał zasiłek okresowy.

W części sprowadzonych akt pomoc przyznawana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w którym jest mowa, iż „pomoc przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek”.

Ośrodek wypłacał świadczenie przed uprawomocnieniem się decyzji na podstawie art. 130 § 4 k.p.a. Zdaniem kontrolujących w podstawie prawnej powinien być zamieszczony art. 108 k.p.a., a w sentencji oraz uzasadnieniu klient powinien być poinformowany, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w powyższym artykule.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania zasiłków okresowych. Część skontrolowanych świadczeń została przyznana niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za I półrocze 2014 r. oraz z informacji przekazanych przez p.o. Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem 231 osób. Całkowity koszt Programu wyniósł 47 508 zł.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Wojciechowice:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Cena za posiłek
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Wojciechowicach	jedno danie gorące	17	28	3,00 zł
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Stodołach	jedno danie gorące	8	18	3,00 zł
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Gierczycach	jedno danie gorące	8	13	3,00 zł
4.	Zespół Szkół Publicznych Nr 1 w Bidzinach	jedno danie gorące	56	34	3,00 zł

Razem 115

Dodatkowo Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia dla 30 uczniów z 23 rodzin uczęszczających do 12 placówek poza terenem gminy Wojciechowice. Koszt wynosił od 1,00 zł do 5,50 zł.

Pozytywnym jest fakt, że wszystkie dzieci objęte Programem otrzymały gorący posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS: 8128/P/22/14; OPS:8128/P/5/14; OPS: 8128/P/28/14; OPS:8128/P/30/14;
OPS:8128/P/3/14; OPS:8128/P/16/14;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8128/90/14; OPS:8128/79/14; OPS: 8128/58/14; OPS: 8128/81/14; OPS: 8128/89/14;
OPS:8128/70/14; OPS:8128/84/14; OPS:8128/89/14; OPS:8128/12/14; OPS:8128/60/14;
OPS:8128/75/14.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Decyzje administracyjne mają błędną podstawę prawną, ale nie ma to wpływu na zasadność i celowość udzielonej pomocy. Przywołany w podstawie prawnej art. 24 ustawy o pomocy społecznej jest przepisem kompetencyjnym dla Rady Ministrów, a ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" obowiązywała do 31 grudnia 2013 r. Ponadto brak konkretnego przepisu ustawy o pomocy społecznej dotyczącego zapewnienia przez gminę posiłku osobom potrzebującym (art. 17, 39, 48), brak Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz uchwały Rady Gminy w Wojciechowicach podwyższającej kryterium dochodowe uprawniające do pomocy w formie dożywiania, a także w kilku przypadkach wskazano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Sposób wyliczenia świadczenia pieniężnego reguluje Zarządzenie Nr 2/2014 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie ustalenia kwoty pomocy w postaci świadczenia pieniężnego i świadczenia rzeczowego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2014 rok. Kwotę pomocy w postaci świadczenia pieniężnego wylicza się jako wynik mnożenia kwot: 3,14 zł – dzienna stawka posiłku (kwota ta jest średnią kwotą gorącego posiłku za 2013 rok) przez liczbę osób w rodzinie (z wyłączeniem dzieci korzystających

z gorącego posiłku w stołówkach szkolnych w okresie pobierania nauki), przez liczbę dni danego miesiąca.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń, natomiast stwierdzono błędy w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wojciechowicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez p.o. Kierownika, udzieliła 47 osobom zasiłków celowych i 12 osobom specjalnych zasiłków celowych. Świadczenia przyznawane były w szczególności na zakup opału, żywności, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków lub leczenie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS:8121/18/14; OPS:8121/57/14; OPS:8121/38/14; OPS:8121/110/14; OPS:8121/131/14;
OPS:8121/121/14; OPS:8121/133/14; OPS:8121/39/14; OPS:8121/76/14; OPS:8121/115/14;
OPS:8121/86/14; OPS:8121/80/14; OPS:8121/122/14;

Zasiłki celowe specjalne:

OPS:8121/127/14; OPS:8121/100/14; OPS:8121/124/14; OPS:8121/70/14;
OPS:8121/130/14; OPS:8121/113/14; OPS:8121/102/14.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W decyzjach przyznających pomoc celową i specjalną celową widniały aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych

oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika lub p.o. Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Natomiast w kilku przypadkach przytoczono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach w kontrolowanym okresie nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak wynika z informacji p.o. Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie usług opiekuńczych (Załącznik Nr 3 – Oświadczenie). Osobom, które będą wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych Ośrodek taką pomoc zapewni. Osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. Ponadto Ośrodek posiada uchwałę Rady Gminy w Wojciechowicach, która określa warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2014 do dnia kontroli Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej 1 osobę, a łącznie pokrywał koszty pobytu za 7 mieszkańców domów pomocy społecznej.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako

działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2014 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 51 rodzinami, zarówno w miejscu zamieszkania, jak też w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Praca socjalna ma na celu pomoc w odzyskaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w środowisku, podniesienie kompetencji i własnej samooceny.

Realizacja pracy socjalnej polega na:

- pomocy w wypełnianiu wniosków i pism urzędowych,
- motywowaniu do zmiany postawy życiowej z pasywnej na aktywną, motywowaniu do aktywnego poszukiwania pracy,
- współpracy ze szkołami, sądową służbą kuratorską, policją, służbą zdrowia, PUP, Punktem Konsultacyjnym,
- udzielaniu informacji na temat instytucji i organizacji społecznych służących osobom niepełnosprawnym,
- informowaniu podopiecznych o przysługujących uprawnieniach np. z tytułu posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- udzielaniu porad, wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- kierowaniu z urzędu wniosków do GKRPA o leczenie odwykowe.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2014 ogółem zawarli 8 kontraktów, ale tylko w ramach PO KL.

Monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach na podstawie Uchwały Nr XVII/116/2012 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 1 marca 2012 r. został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Został opracowany i przyjęty uchwałą Rady Gminy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015.

W roku bieżącym Ośrodek zatrudnia asystenta rodziny ze środków finansowych pozyskanych w ramach projektu systemowego „Lepsze jutro – aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Wojciechowice”. Asystent pracuje z 5 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz celowego i specjalnego celowego przyznano zasadnie i celowo. W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, ale przed ich wydaniem zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadów środowiskowych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Podczas zmiany Statutu należy uaktualnić publikatory ustaw do nowo obowiązujących na dzień wydania dokumentu oraz dodać zadania realizowane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niezadawalające i klienci nie mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik Ośrodka i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach. Natomiast osoba pełniąca obowiązki Kierownika Ośrodka nie ma wykształcenia wymaganego na tym stanowisku pracy. W dniach kontroli, ze względu na pełnienie obowiązków Kierownika przez starszego pracownika socjalnego, stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

W części skontrolowanych decyzji we wszystkich formach świadczeń przytoczono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

W sentencji decyzji administracyjnych na zasiłki okresowe nie podawano powodu ich przyznania.

Ponadto stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania zasiłków okresowych. Część skontrolowanych świadczeń została przyznana niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w którym jest mowa, iż „pomoc przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek”.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek w podstawie przywołuje art. 130 § 4 k.p.a. Zdaniem kontrolujących decyzjom powinien być nadawany rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a.

W skontrolowanych decyzjach osób korzystających z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest błędna podstawa prawna. Sytuacja ta nie ma jednak wpływu na zasadność udzielonej pomocy.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono również, że OPS nie wykorzystuje kontraktu socjalnego, z wyjątkiem PO KL, jako narzędzia pracy socjalnej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy. Ponadto Zespół stwierdził, iż wywiady środowiskowe oraz ich aktualizacje są sporządzone poprawnie.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Wojciechowice dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który wspomaga rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez p.o. Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z p.o. Kierownika placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez p.o. Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Wyjaśnienia kierownika dot. usług opiekuńczych

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

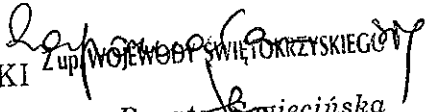
1. Magdalena Pracon

2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 2 października 2014 r.

Data i podpis

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

mgr Renata Boguszczyńska
Z-CA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

15

OSRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
27-532 Wojciechowice
tel./fax (015) 861 40 32
REGON 830334939
NIP 863-137-28-44

p.o. Kierownika
Środka Pomocy Społecznej
w Wojciechowicach

Teresa Lukawska